

Dato: 16. januar 2026
Sagsnr.: 25/04478, 25/06098
og 25/06096
Klagenr.: 1073255, 1075121 og
1075213
Sagsbehandler: LKD

AFGØRELSE

i klagesag om Silkeborg Kommunes endelige vedtagelse af lokalplan nr. 12-035, Område til lagervirksomhed i Balle, og kommuneplantillæg nr. 30, Udvidelse af bebyggelsesmuligheder ved Viborgvej og Nordre Ringvej, Balle, med tilhørende miljørapport

Silkeborg Kommune vedtog den 25. marts 2025 endeligt lokalplan nr. 12-035, Område til lagervirksomhed i Balle, og kommuneplantillæg nr. 30, Udvidelse af bebyggelsesmuligheder ved Viborgvej og Nordre Ringvej, Balle, med tilhørende miljørapport.

En gruppe af beboere i området har klaget over afgørelserne.

I denne afgørelse har Planklagenævnet behandlet følgende spørgsmål:

- Om reglerne om bilag IV-arter er overholdt i forhold til påvirkning af flagermus.
- Om miljøvurderingslovens minimumskrav til en miljøvurdering er opfyldt i forhold til afgrænsningsfasen og skyggegener.
- Om kommunen i forbindelse med planvedtagelserne har overholdt planlovens § 24, stk. 3 og stk. 5.
- Om reglerne om partshøring er overholdt, jf. forvaltningslovens § 19.
- Om kommunen i forbindelse med planvedtagelserne har overholdt officialprincippet.
- Om der ligger saglige og planlægningsmæssige hensyn bag planvedtagelsen.
- Om kommunen i forbindelse med planvedtagelserne har overholdt proportionalitetsprincippet.
- Om lokalplanen er i strid med kommuneplanen, jf. planlovens § 13, stk. 1, nr. 1, og om kommunen har hjemmel til at vedtage en lokalplan, der strider mod en tidligere lokalplan.
- Om planerne har ekspropriativ karakter.

Planklagenævnet har ikke behandlet de øvrige klagepunkter i sagen.

Planklagenævnet

Toldboden 2
8800 Viborg

Nævnenes Hus: 72 40 56 00
CVR-nr.: 37795526
Nævnets e-mail:
plan@naevneneshus.dk
www.naevneneshus.dk

Planklagenævnet kan ikke give medhold i klagen over miljøvurderingen.

Planklagenævnet kan heller ikke give medhold i klagen over den endelige vedtagelse af lokalplanen og kommuneplantillægget.

Det betyder, at lokalplanen og kommuneplantillægget med tilhørende miljørapport fortsat gælder.

Indhold

1. Sagens oplysninger.....	5
1.1. Området og plangrundlaget.....	5
Området	5
Det vedtagne plangrundlag	5
Kommuneplangrundlaget.....	5
1.2. Klagerne og bemærkninger hertil.....	6
2. Planklagenævnets bemærkninger og afgørelse.....	6
2.1. Planklagenævnets kompetence.....	6
2.2. Påvirkning af bilag IV-arter (flagermus).....	7
2.2.1. Klagen	7
2.2.2. Generelt om bilag IV-arter i forbindelse med miljøvur-	
deringer og planvedtagelser.....	7
2.2.3. Økologisk funktionalitet.....	8
2.2.4. Krav til tilvejebringelsen af oplysninger om bilag IV-ar-	
ter 9	
2.2.5. Tidspunktet for vurderingen af bilag IV-arter	10
2.2.6. Kommunens undersøgelser og vurdering	11
2.2.7. Planklagenævnets vurdering.....	13
2.3. Kommunens miljøvurdering	15
2.3.1. Miljøvurderingsloven generelt	15
2.3.2. Generelt om indhold af miljørapporten	16
2.3.3. Afgrænsningsfasen	16
Klagen.....	16
Generelt om afgrænsningsfasen.....	17
Miljørapportens afgrænsning.....	18
Planklagenævnets vurdering	20
2.3.4. Skyggegener	22
Klagen.....	22
Generelt om skyggegener	22
Planklagenævnets vurdering	22
2.4. Inddragelse af offentligheden og håndtering af indsigelser	24
2.4.1. Klagen	24
2.4.2. Generelt om inddragelse af offentligheden og håndtering	
af indsigelser.....	24
2.4.3. Generelt om begrundelse	25
2.4.4. Planklagenævnets vurdering.....	26
2.5. Partshøring	27
2.5.1. Klagen	27
2.5.2. Generelt om partshøring	27
2.5.3. Planklagenævnets vurdering.....	27
2.6. Beslutningsgrundlaget for planerne	28
2.6.1. Klagen	28
2.6.2. Generelt om officialprincippet ved planvedtagelser	28
2.6.3. Planklagenævnets vurdering.....	29

2.7.	Planlægningsmæssig begrundelse og usaglige hensyn	30
2.7.1.	Klagen	30
2.7.2.	Generelt om planlægningsmæssig begrundelse og usaglige hensyn	31
2.7.3.	Generelt om planlovens § 1	31
2.7.4.	Planklagenævnets vurdering	31
2.8.	Proportionalitet	33
2.8.1.	Klagen	33
2.8.2.	Generelt om proportionalitet i forbindelse med planvedtagelser	33
2.8.3.	Planklagenævnets vurdering	33
2.9.	Forholdet til kommuneplan 2020 og den tidligere gældende lokalplan	33
2.9.1.	Klagen	33
2.9.2.	Generelt om muligheden for at ændre gældende planlægning	34
2.9.3.	Reglerne om forholdet mellem kommuneplan og lokalplaner	34
2.9.4.	Planklagenævnets vurdering	34
2.10.	Ekspropriativ karakter	36
2.10.1.	Klagen	36
2.10.2.	Generelt om lokalplanbestemmelser	36
2.10.3.	Generelt om ekspropriation	36
2.10.4.	Planklagenævnets vurdering	36
2.11.	Forhold, som ikke behandles	37
2.11.1.	Kommunens ressourceforbrug og tilsynspligt	37
2.11.2.	Indhold og hensigtsmæssighed	37
3.	Afsluttende bemærkninger	37
4.	Meddelelse og offentliggørelse af afgørelsen	38

1. Sagens oplysninger

1.1. Området og plangrundlaget

Området

Sagen vedrører [lokalplan nr. 12-035, Område til lagervirksomhed i Balle](#), og [kommuneplantillæg nr. 30, Udvidelse af bebyggelsesmuligheder ved Viborgvej og Nordre Ringvej, Balle](#), med tilhørende miljørapport.¹

Planområdet, der omfatter et areal på ca. 8.100 m², ligger i byzone i den nordvestlige del af Silkeborg midtby. Området har tidligere været benyttet som planteskole med ind- og udkørsel til Viborgvej, men fremstår på tidspunktet for planernes vedtagelse som ubenyttet.

Planområdet afgrænses mod øst af Viborgvej, mod syd af Nordre Ringvej, og mod nord grænser området op til Håndværkervej og et eksisterende boligområde med åben-lav og tæt-lav boligbebyggelse. Mod vest grænser området op til et teknisk areal med et regnvandsbassin.

Området kan ses af Bilag 1 med billedmateriale sidst i denne afgørelse.

Det vedtagne plangrundlag

Planerne muliggør opførelse af et nyt byggeri til lette erhvervsformål, herunder lagerhotel i form af depotrum til udlejning.

Det følger af lokalplanens § 3.1, at området kun må anvendes til centerformål, herunder lette erhvervsformål såsom lagerhotel og tekniske anlæg til områdets lokale forsyning. Det fremgår desuden af lokalplanens § 3.3, at der kun må etableres virksomheder inden for miljøklasse 1-2.

Ifølge lokalplanens § 4.1 skal vejadgang ske fra Nordre Ringvej og Håndværkervej som vist i princippet på lokalplanens kortbilag 3 og 5.

Der skal opsættes støjafskærmning som vist på kortbilag 3, jf. lokalplanens § 6.8.

Det fremgår videre af lokalplanens § 7.1 om bebyggelsens omfang og placering, at bebyggelse skal opføres som et samlet byggeri, og at ny bebyggelse samt om- og tilbygninger skal placeres inden for de byggefelt, der er angivet på lokalplanens kortbilag 3. Efter lokalplanens § 7.3 må bebyggelse i byggefelt A opføres i maksimalt 5 etager, mens bebyggelse i byggefelt B må opføres i maksimalt 4 etager.

Kommuneplangrundlaget

For at sikre den nødvendige overensstemmelse mellem lokalplanen og den gældende kommuneplan 2020-32, er der udarbejdet et tillæg til kommune-

¹ Planerne kan søges frem på [plandata.dk](http://kort.plandata.dk/searchlist/#/): <http://kort.plandata.dk/searchlist/#/>.

plan 2020-2032, kommuneplantillæg nr. 30, som blev vedtaget samtidig med lokalplanen.

Kommuneplantillæg nr. 30 ændrer den eksisterende kommuneplanramme for området og udlægger således kommuneplanramme 12-C-23.

1.2. Klagerne og bemærkninger hertil

Planklagenævnet har under sagens behandling modtaget de dokumenter vedrørende sagens indhold, der fremgår af Bilag 2 sidst i denne afgørelse.

Planklagenævnet modtog klagerne fra kommunen henholdsvis den 16. maj 2025 og den 4. juli 2025.

Klagerne og de bemærkninger, der er modtaget, er alene kort gengivet i afgørelsen, men de er indgået i sagsbehandlingen i deres helhed.

Planklagenævnet har i forbindelse med klagesagen modtaget en anmodning om at tillægge klagen opsættende virkning.

Planklagenævnet traf den 10. september 2025 afgørelse om ikke at tillægge klagen opsættende virkning.

2. Planklagenævnets bemærkninger og afgørelse

2.1. Planklagenævnets kompetence

Afgørelser efter miljøvurderingsloven kan påklages efter de klageregler, der er fastsat i den lovgivning, som planen eller programmet er udarbejdet i henhold til, jf. § 48, stk. 1 og 2, i miljøvurderingsloven.²

Den plan, som denne sag vedrører, er udarbejdet i henhold til planloven, og overholdelsen af miljøvurderingslovens bestemmelser i forbindelse med planvedtagelsen kunne derfor påklages til Planklagenævnet.

Planklagenævnet kan tage stilling til retlige spørgsmål i forbindelse med en kommunes udarbejdelse af en plan, jf. § 58, stk. 1, nr. 3, i planloven.³

Retlige spørgsmål omfatter alle spørgsmål om lovligheden eller gyldigheden af trufne afgørelser, herunder fortolkning eller forståelse af lovbestemmelser samt overholdelse af almindelige forvaltningsretlige grundsætninger.

Det er ikke et retligt spørgsmål, om en plans indhold er hensigtsmæssigt. Endvidere fastlægger miljøvurderingsloven ikke grænser for, hvad myndighederne kan beslutte af politiske, økonomiske eller andre grunde, men

² Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), jf. lovbekendtgørelse nr. 4 af 3. januar 2023.

³ Bekendtgørelse af lov om planlægning, jf. lovbekendtgørelse nr. 572 af 29. maj 2024 med senere ændringer.

stiller alene krav til procedurerne og indholdet af grundlaget for beslutningerne forud for vedtagelse af planer omfattet af loven. Begrænsninger i niveauet for tilladelige miljøpåvirkninger følger af anden lovgivning.

2.2. Påvirkning af bilag IV-arter (flagermus)

2.2.1. Klagen

Det fremgår af klagen, at flagermus benytter planområdet til fouragering og rasteplads, og at der er foretaget en utilstrækkelig undersøgelse af planens påvirkning af flagermus. Klageren henviser i den forbindelse til, at der i 2022 blev fældet et gammelt egetræ på arealet omfattet af lokalplanen, at der alene er foretaget en overfladisk undersøgelse af eksisterende bygninger på grunden i april 2023, og at undersøgelsen er foretaget af et skadedyrsfirma. Klageren anfører endvidere, at der er observeret flagermusaktivitet i bygningerne på grunden i april 2025.

Planklagenævnet har forstået det som en klage over, at der ikke er foretaget en tilstrækkelig vurdering af planernes påvirkning af flagermus.

2.2.2. Generelt om bilag IV-arter i forbindelse med miljøvurderinger og planvedtagelser

Der er i habitatdirektivet⁴ fastsat regler om beskyttelse af bestemte dyre- og plantearter (bilag IV-arter).

For dyrearter nævnt i habitatdirektivets bilag IV, litra a, er der forbud mod forsætlig drab eller forstyrrelse af disse arter, i særdeleshed i perioder, hvor dyrene yngler, udviser yngelpleje, overvintrer eller vandrer, jf. artikel 12, stk. 1, litra a og b. Der er desuden forbud mod beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder, jf. artikel 12, stk. 1, litra d. Beskyttelsen er generel og vedrører ikke kun særligt udpegede områder.

Samtlige arter af flagermus er oplistet i habitatdirektivets bilag IV.

Habitatdirektivet er implementeret i dansk ret i flere regelsæt, bl.a. planhabitatbekendtgørelsen fra 2016.⁵

Det følger af bekendtgørelsens § 7, stk. 2, at et planforslag ikke kan vedtages, hvis gennemførelse af planen kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a. Vurderingen heraf skal fremgå af redegørelsen til planforslaget, jf. § 7, stk. 3, i bekendtgørelsen.

En miljøvurdering skal indeholde oplysninger om bl.a. den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet, herunder på spørgsmål som den biologiske mangfoldighed, fauna og flora, jf. miljøvurderingslovens § 12, stk.

⁴ Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter.

⁵ Bekendtgørelse nr. 1383 af 26. november 2016 om administration af planloven i forbindelse med internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

1, jf. bilag 4, litra f, og en miljøvurdering skal således også indeholde oplysninger herom, hvis gennemførelse af planen kan beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for bilag IV-arter.

2.2.3. Økologisk funktionalitet

Det fremgår af vejledningen til habitatbekendtgørelsen, at yngle- eller rasteområder kan bestå af flere lokaliteter, der tjener som levesteder for den samme bestand. En bredere økologisk forståelse af yngle- og rasteområder giver mulighed for en mere fleksibel tilgang i områder med især mere udbredte bilag IV-arter.

Forudsætningen er, at den økologiske funktionalitet af et yngle- eller rasteområde for bilag IV-arter opretholdes på mindst samme niveau som hidtil.

Nogle arter er organiseret i delbestande, som står i forbindelse med hinanden gennem udvandring og indvandring, og som benytter et netværk af levesteder over tid og rum (eksempelvis padder og flagermus). Netværket kan ses som et samlet yngle- eller rasteområde for samlingen af delbestande, som står i forbindelse med hinanden. De enkelte lokaliteter har hver især betydning for bestanden. Nogle vil ofte have mere betydning end andre. En skade på et levested et sted i netværket kan muligvis afværges ved at fremme kvaliteten eller udstrækningen af levestederne andetsteds i netværket.

Det kan eksempelvis efter en konkret vurdering accepteres at nedlægge et vandhul, hvis der inden for bestandens netværk etableres en eller flere nye vandhuller eller andre naturtyper, som samlet set sikrer, at den økologiske funktionalitet af den lokale bestands yngle- eller rasteområde opretholdes på samme niveau som før nedlæggelsen af vandhullet (afværgeforanstaltninger). Det kan i mange tilfælde også være muligt at forbedre kvaliteten af et nuværende yngle- eller rasteområde, f.eks. ved at rense et "dårligt" vandhul op, fjerne vegetation, der skygger for vandfladen, udlægge mere dødt ved, forbedre ledelinjer m.m.⁶

Generelt bør man først søge at tilpasse en plan, så man i videst muligt omfang undgår at skade den økologiske funktionalitet, før man tyr til at afværge skader gennem afværgeforanstaltninger. Det kan f.eks. dreje sig om, at man justerer et vejtracés forløb så meget som overhovedet muligt under hensyntagen til andre interesser, før man indbygger afværgeforanstaltninger.⁷

Habitatdirektivet er også implementeret i dansk ret ved naturbeskyttelseslovens § 29 a, som blev vedtaget i 2009. Af forarbejderne til denne bestemmelse fremgår bl.a. følgende:

⁶ Habitatvejledningen, december 2020, afsnit 9.7.1.4.

⁷ Habitatvejledningen, afsnit 9.7.1.5.

Et yngle- eller rasteområde forstås som en samling af lokaliteter, hvor en bestand af en art yngler eller raster, og ikke som hver enkelt lokalitet eller forekomst, medmindre der ikke er økologisk sammenhæng med andre lokaliteter eller forekomster. Ofte vil de enkelte lokaliteter i et sådant "netværk" af lokaliteter, der udgør et yngle- eller rasteområde, indbyrdes supplere hinanden i at opretholde bestanden. Betydningen af de enkelte lokaliteter i netværket kan afhænge af bestandens tæthed og spredningsmuligheder. Ved at opretholde den samlede økologiske funktionalitet i et område for en bestand af en art, anses direktivkravet for opfyldt. Opretholdelse af den økologiske funktionalitet betyder, at det vil være muligt inden for rammerne af direktivet at nedlægge/beskadige en lokalitet, hvis dette modsvares af forbedringer et andet sted i samme økologiske netværk.

[...]

Formålet med forbuddet er at bidrage til at sikre arternes eller bestandenes bevaringsstatus i overensstemmelse med direktivets formål. Forbuddet kan således betragtes som overholdt, hvis yngle- eller rasteområder og bestande opretholdes på samme niveau som hidtil, og den økologiske funktionalitet af områderne opretholdes. Der er ikke en direkte forpligtelse til effektivt at forbedre bevaringsstatus.

2.2.4. Krav til tilvejebringelsen af oplysninger om bilag IV-arter

Spørgsmålet om, i hvilket omfang der skal foretages en nærmere undersøgelse af, om et område er et naturligt udbredelsesområde for en beskyttet art efter habitatdirektivets bilag IV, er ikke reguleret. Spørgsmålet om, i hvilket omfang en myndighed generelt er forpligtet til at foretage konkrete undersøgelser af bilag IV-arters forekomst og omfanget af disse, er heller ikke reguleret.

En eventuel undersøgelsespligt og det potentielle omfang af denne, afhænger således af lovgivningen om bilag IV-arter og de ulovbestemte forvaltningsretlige principper, herunder officialprincippet (undersøgelsesprincippet), som kommunen skal påse overholdt. Kravene til forvaltningens sagsoplysning angår tilvejebringelsen af et fyldestgørende grundlag for afgørelsen. Kravene til oplysning af faktum kan ikke præciseres generelt og er i vid udstrækning af skønsmæssig karakter.

I sager om vurdering af bilag IV-arter kan der foretages en indledende vurdering (en slags "screening") af, om de konkrete aktiviteter, en plan giver mulighed for, vil kunne beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder. Dette kan ske ud fra en faglig viden om arternes overordnede fordeling, levevis og levesteder. I de situationer, hvor den indledende vurdering viser, at bilag IV-arter kan påvirkes, skal kommunen belyse sagen nærmere for

at vurdere, om yngle- og rasteområder bliver beskadiget eller ødelagt, eller forskellige livsstadier af bilag IV-planter bliver ødelagt.⁸

Det antages desuden, at jo mere udbredte arterne er, desto større er sandsynligheden for, at der skal tages højde for dem i forbindelse med bl.a. planer. Det drejer sig f.eks. om spidssnudet frø, stor vandsalamander, flere arter af flagermus og odder.⁹

Der kan ikke fastlægges entydige kriterier for omfanget og karakteren af de oplysninger, der er nødvendige. Det afhænger af den konkrete situation. Der kan bl.a. i tilfælde af ældre oplysninger være behov for at vurdere, om oplysningerne skal opdateres for at afgøre, om arten rent faktisk fortsat forekommer i de berørte områder. Der kan ikke fastsættes præcise kriterier for, hvornår oplysninger er for gamle, da arterne er meget forskellige, ligesom den naturlige udvikling (f.eks. tilgroning) af et område kan have betydning for, om en art er til stede.¹⁰

2.2.5. Tidspunktet for vurderingen af bilag IV-arter

Hensynet til beskyttede arter bør inddrages så tidligt som muligt i beslutningsprocessen, hvor der ansøges om en tilladelse eller lign. eller udarbejdes en plan. Derved vil der i god tid kunne tilvejebringes de nødvendige oplysninger, så evt. konflikter mellem artsbeskyttelsen og en plan kan afværges. Der kan være situationer, hvor den meget konkrete håndtering af bilag IV-arterne kan være vanskelig at vurdere i f.eks. en overordnet planlægning, der skal følges op af efterfølgende konkret sagsbehandling eller detailplanlægning. Kravet om at vurdere påvirkningen af bilag IV-arter gælder også for disse typer af sager, men det kan være nødvendigt at udskyde den endelige stillingtagen. En helt afgørende forudsætning for at kunne udskyde endelig stillingtagen i disse sager er, at det ikke i selve planlægningsfasen er muligt at vurdere de helt konkrete påvirkningsfaktorer. Det kan f.eks. være tilfældet, hvor der kan gå lang tid mellem plan og realisering, og at de konkrete forhold kan have ændret sig på tilladelsestidspunktet i forhold til planlægningstidspunktet.¹¹

Kendes karakteren og placeringen af et påtænkt anlæg, vil kommunen ofte ikke have grundlag for at udsætte den nærmere vurdering af påvirkningen af de mulige bilag IV-arter.

Kravet om at foretage bilag IV-vurderingen så tidligt som muligt i forbindelse med en miljøvurdering af en plan skal også ses i lyset af, at formålet med en miljøvurdering netop er at sikre, at integrationen af miljøhensyn foretages i forbindelse med udarbejdelse af planen og dermed på et så tidligt tidspunkt, at det er muligt at inddrage (kendte/sandsynlige) miljømæssige aspekter i planens udformning.

⁸ Habitatvejledningen, afsnit 9.6.3.

⁹ Habitatvejledningen, afsnit 9.7.1.

¹⁰ Habitatvejledningen, afsnit 9.6.5.

¹¹ Habitatvejledningen, afsnit 9.6.1.

2.2.6. Kommunens undersøgelser og vurdering

Det fremgår af referat fra opstartsmøde med grundejer og kommunen den 11. maj 2022, at der inden for planområdet er et stort egetræ, der potentielt kan være hjemsted for flagermus. Det fremgår, at kommunen i den forbindelse oplyser til bygherre, at der er ikke noget i vejen for, at egetræet fældes, men at det skal undersøges, om det i sommerperioden er hjemsted for flagermus.

Kommunen har i forbindelse med vedtagelsen af planerne foretaget en miljøscreening for at fastlægge, om planforslaget må antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet. Det fremgår af screeningsskemaet, at miljøscreeningen er påbegyndt den 3. maj 2022 og afsluttet den 26. november 2024.

Det fremgår af den indledende miljøscreening vedrørende bilag IV-arter (screeningsskema s. 18), at det store gamle egetræ og bygningerne på ejendommen var et potentielt levested for flagermus.

Det fremgår videre, at egetræet blev fældet den 20. september 2022, og at en eventuel bestand af flagermus i træet derfor vil være flyttet, herunder måske til de nærliggende bygninger på grunden. Videre fremgår det, at området muligvis er levested for flagermus, at en ekstern rådgiver har besøgt området med henblik på at vurdere området i forhold til flagermus, og at bygningerne på ejendommen måske er egnede til flagermus. Ejendommen er derfor gennemgået af et skadedyrsfirma, der ikke fandt spor eller tegn på tilstedeværelse af flagermus i bygningerne. Det fremgår samtidig, at en ekstern rådgiver har vurderet, at den økologiske funktionalitet for flagermus i området er opretholdt ved det ansøgte projekt.

Af lokalplanens redegørelse (s. 36) fremgår det, at kommunen ikke har registreret bilag IV-arter i området. På baggrund af arealets tidligere brug som planteskole, dets beboelse og den efterfølgende periode uden anvendelse, vurderer kommunen, at området ikke tjener som habitat for arter på bilag IV. Det er ikke udelukket, at et ældre egetræ på arealet har været et habitat for flagermus, og et notat om flagermus og en screening for miljøvurdering konkluderer, at tilstedeværelsen af flagermus i egetræet ikke kan udelukkes. Ifølge lokalplanredegørelsen er der installeret flagermuskasser for at tjene som et nyt levested, som det gamle egetræ tidligere potentielt udgjorde.

Videre fremgår det af lokalplanredegørelsen, at de eksisterende bygninger på ejendommen er blevet inspiceret uden at påvise tegn på flagermus. Ifølge redegørelsen skal bygningerne dog forud for nedrivning inspiceres for flagermus igen, da de muligvis har taget ophold i bygningen siden inspektion.

Et rådgivningsfirma har i forbindelse med udarbejdelsen af planerne udarbejdet en række notater om vurdering af flagermus. Det fremgår bl.a. af notat af 10. januar 2023 om vurdering af flagermus, at der omkring Silkeborg er registreret brunflagermus, dværgflagermus, langøret flagermus, pipistrelflagermus, sydflagermus, troldflagermus, vandflagermus, skimmelflagermus og damflagermus, og at der indtil den 20. september 2022 har stået et egetræ på matriklen, der vurderes at være 100-150 år gammelt, og at egetræer i den alder har mange hulheder og sprækker. Det er vurderet, at alle de nævnte flagermusarter kunne forekomme i området omkring træet. Det fremgår videre, at skovområdet nær projektområdet og projektområdet er besøgt den 1. december 2022, og at det eksisterende hus på matriklen har mange åbninger, hvor flagermus ville kunne komme ind og ud. Nord for projektområdet ligger en skov, der primært består af nåletræer, taks og birk. En del af træerne er i yngre tilstand, og dermed uden hulheder og sprækker, men der blev registreret fire ældre ege og bøgetræer (omkring 50 år), der potentielt kunne være yngle- og rastested for flagermus.

Det fremgår endvidere af notatet, at det fældede træ vurderes at have været egnet som yngle- og rastested for flere arter af flagermus, der sandsynligvis har ynglet og rastet i træet og bygninger på matriklen. Ved træets fældning har mange flagermus knyttet til træet sandsynligvis fundet rastesteder omkring nærliggende bebyggelse. Potentielt kan flagermusene have fundet rastesteder i omkringliggende skove. Skoven umiddelbart nordvest for projektområdet er dog ikke vurderet egnet til yngle- og rastesteder for flagermus, men der er flere skovområder inden for en radius af 2 km fra projektområdet. Den økologiske funktionalitet for arter af flagermus vurderes at være uændret. Hvis de eksisterende bygninger på matriklen skal nedtages, skal der foretages en eftersøgning af flagermus, og hvis der er flagermus i bygningerne, skal de udsluses af en flagermusekspert uden for perioder med yngletid og vinterhi (i starten af maj eller i september). Der skal etableres alternative yngle- og rastesteder, inden nedtagning af tilsvarende eksisterende. Den økologiske funktionalitet for arterne vurderes således at kunne opretholdes ved fjernelse af bygninger, hvis der bliver etableret alternative yngle- og rastesteder inden.

Det fremgår endvidere af et notat af 9. september 2024 om flagermus, at lokalplanen omfatter ældre bygninger og spredt bevoksning, og at bygningerne ikke er vurderet egnet til flagermus. Det fremgår, at lokalplanområdet og et tilstødende skovområde er besøgt af en biolog den 1. december 2022, hvor det er konstateret, at der i skoven er enkelte egnede yngle- og rastesteder for flagermus. I notatet anføres det desuden, at det fældede egetræ potentielt kan have været egnet yngle- og rastested for arterne brunflagermus, dværgflagermus, langøret flagermus, pipistrelflagermus, troldflagermus, vandflagermus, skimmelflagermus og/eller damflagermus, der alle typisk benytter træer som yngle- og rastested. Det vides ikke, hvilke eller om nogen af arterne var knyttet til træet. Det fremhæves i den forbindelse, at der efter artsfredningsbekendtgørelsens § 6, stk. 4, i Danmark er forbud mod fældning af hule træer i perioden 1. november til 31. august,

idet man ellers forstyrrer yngle- eller dvaleperioden for arterne. Fældningen af træet den 20. september 2022 har dermed ikke beskadiget flagermus inden for yngle- eller dvaleperioden eller i øvrigt udgjort risiko for forsætteligt drab af flagermus. Det lægges samtidig i notatet til grund, at træet kan have indeholdt rastende flagermus ved fældning, men at individerne – hvis dette har været tilfældet – vil være fløjet ud ved de indledende, støjende aktiviteter omkring træet. Det fremgår endvidere, at en skadedyrsbekæmper har besigtiget planområdet den 21. april 2023.

På den baggrund konkluderes det i notatet af 9. september 2024, at lokalplanen ikke påvirker den økologiske funktionalitet for flagermus.

Det fremgår af notat af 1. maj 2023 udarbejdet af et skadedyrsbekæmpelsesfirma på baggrund af en besigtigelse af planområdet foretaget den 21. april 2023, at der er foretaget en grundig gennemgang af både taget og tilstødende bygninger, og at der ikke blev fundet spor eller tegn på tilstedeværelse af flagermus på ejendommen.

Kommunen har ved bemærkninger til klagen af 27. april 2025 henvist til, at det fremgår af miljøscreeningen, at det tidligere egetræ og bygningerne på ejendommen kunne være potentielle levesteder for flagermus, men at der ikke er fundet spor af flagermus ved en besigtigelse. Det konkluderes, at den økologiske funktionalitet for flagermus i området er opretholdt, og at det er tvivlsomt, at en fornyet biologisk vurdering skulle ændre på dette. Kommunen har endvidere anført, at skadedyrsfirmaet, der har gennemført besigtigelsen af bygningerne på ejendommen, har erfaring med flagermus og har kompetence til at screene for spor heraf.

2.2.7. Planklagenævnets vurdering

Planklagenævnet bemærker indledningsvis, at kommunen i forbindelse med planlægning for konkrete projekter, som det foreliggende, der forudsætter nedrivning af bygninger og fældning af træer, som minimum bør foretage en indledende vurdering af, om vedtagelsen af planerne vil kunne medføre beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- og rastelokaliteter for flagermus. Kommunen kan f.eks. undersøge, om der foreligger tidligere flagermusobservationer i området, og kommunen bør i bekræftende fald vurdere bygningernes og træernes umiddelbare egnethed som yngle- eller rastelokaliteter.

Hvis en sådan indledende vurdering viser, at der kunne være yngle- eller rastelokaliteter for flagermus i træerne eller bygningerne, skal kommunen belyse sagen nærmere.¹² Denne vurdering skal som klart udgangspunkt foretages, før realiseringen af planerne påbegyndes.

¹² Se hertil Planklagenævnet Orienterer (PKNO) [25/2022](#) om undersøgelse af yngle- og rasteområder for flagermus i forbindelse med planvedtagelser. Se også Planklagenævnets afgørelse af 17. marts 2022 i sagen [20/00979](#). PKNO'en og afgørelsen kan ses på afgørelsesportalen på <https://pkn.naevneneshus.dk/>.

I den konkrete sag forudsætter realisering af lokalplanen, at der skal nedrives bygninger og fældes træer inden for planområdet. Det fremgår af sagens oplysninger, at kommunen har vurderet, at bygningerne og et gammelt egetræ inden for planområdet er potentielle egnede levesteder for flagermus. Det fremgår videre, at kommunen på baggrund af konkrete undersøgelser af bygningerne, hvor der ikke blev fundet spor af flagermus, har vurderet, at bygningerne ikke udgør yngle- eller rasteområder for flagermus.

Planklagenævnet lægger på baggrund af sagens oplysninger til grund, at egetræet er fældet som et led i realiseringen af det planlagte byggeri før planernes vedtagelse. Nævnet konstaterer samtidig, at kommunen i forbindelse med miljøscreeningen og lokalplanvedtagelsen har inddraget det fældede træ, og at kommunen ved vurderingen af påvirkning af flagermus således har taget udgangspunkt i de faktiske forhold i planområdet, som de forelå inden påbegyndelsen af projektet. Kommunen har endvidere foretaget en vurdering af, hvorvidt nedrivning af bygninger inden for planområdet vil påvirke den økologiske funktionalitet af yngle- og rasteområder for flagermus.

Planklagenævnet finder herefter, at kommunen i den konkrete sag har foretaget en tilstrækkelig undersøgelse og vurdering af, hvorvidt realiseringen af lokalplanen kan medføre ødelæggelse eller beskadigelse af yngle- og rasteområder for bilag IV-arten flagermus.

Nævnet finder desuden, at der ikke på baggrund af klagen eller sagens oplysninger i øvrigt er grundlag for at tilsidesætte kommunens faglige vurdering af, at realisering af lokalplanen i den konkrete sag ikke vil medføre en ødelæggelse eller beskadigelse af den økologiske funktionalitet af yngle- og rasteområder for flagermus.

Nævnet lægger herved vægt på, at kommunen har inddraget det fældede egetræ i vurderingen af planens påvirkning af flagermus og således har taget udgangspunkt i de faktiske forhold i planområdet, som de forelå inden påbegyndelsen af projektet. Endvidere lægger nævnet vægt på, at der i den konkrete sag er et nærliggende skovområde med fire ældre ege- og bøgetræer, der er vurderet at være egnede yngle- og rasteområder, ligesom det er konstateret, at der er flere skovområder inden for en radius af 2 km fra projektområdet. Nævnet bemærker samtidig, at der efter fældning af egetræet er opsat flagermuskasser.

Endvidere lægger nævnet vægt på, at kommunen på baggrund af en indledende vurdering, uanset at der ikke er registreret bilag IV-arter i området, har lagt til grund, at bygningerne inden for planområdet er potentielle yngle- og rasteområder for flagermus, og at der herefter er foretaget konkrete undersøgelser af forekomst af flagermus, herunder besigtigelse af eksisterende bygninger inden for planområdet og et tilstødende skovområde.

Nævnet lægger hertil vægt på, at der ved de konkrete undersøgelser af bygningerne inden for planområdet, der forudsættes nedrevet ved realiseringen af planerne, ikke blev fundet flagermus eller spor heraf.

Det bemærkes i den forbindelse, at nævnet ikke finder anledning til at tilsidesætte kommunens faglige vurdering af, at de konkrete undersøgelser af bygningerne kan foretages af et skadedyrbekæmpelsesfirma.

Det forhold, at der eventuelt måtte være observeret flagermusaktivitet i bygningerne inden for planområdet efter planernes vedtagelse, kan ikke føre til et andet resultat. Nævnet bemærker, at kommunen i forbindelse med realiseringen af det konkrete projekt, som planerne muliggør, skal sikre sig, at projektet ikke vil medføre ødelæggelse eller beskadigelse af den økologiske funktionalitet af yngle- og rasteområder for flagermus.

Planklagenævnet bemærker i forlængelse heraf, at fødesøgningsområder ikke i sig selv er omfattet af beskyttelsen af yngle- og rasteområder i habitatdirektivets artikel 12, stk. 1, litra d.

Planklagenævnet kan på den baggrund ikke give medhold i klagepunktet.

2.3. Kommunens miljøvurdering

2.3.1. Miljøvurderingsloven generelt

Når en myndighed i medfør af lovgivningen tilvejebringer planer og programmer inden for fysisk planlægning og arealanvendelse, som fastlægger rammerne for fremtidige anlægstilladelser til projekter omfattet af miljøvurderingslovens bilag 1 og 2, skal der efter lovens § 8, stk. 1, nr. 1, udarbejdes en miljøvurdering. Hvis planen fastlægger anvendelsen af mindre områder på lokalt plan eller alene angiver mindre ændringer, skal der kun gennemføres en miljøvurdering, hvis gennemførelsen af planen må antages at få væsentlig indvirkning på miljøet, jf. § 8, stk. 2, nr. 1. Efter miljøvurderingslovens § 8, stk. 1, nr. 3, skal der endvidere udarbejdes en miljøvurdering af andre planer, som i øvrigt fastlægger rammerne for fremtidige anlægstilladelser til projekter, når myndigheden vurderer, at planen kan få væsentlig indvirkning på miljøet. Derudover skal der gennemføres en miljøvurdering, hvis planen medfører krav om en vurdering af virkningen på et internationalt naturbeskyttelsesområde under hensyntagen til områdets bevaringsmålsætning, jf. lovens § 8, stk. 1, nr. 2.

Myndigheden skal snarest muligt gennemføre en miljøvurdering, hvor dette er påkrævet efter § 8, stk. 1, hvilket følger af lovens § 9. Formålet med bestemmelsen er at sikre, at integreringen af miljøhensyn foretages i forbindelse med udarbejdelsen af planen, og dermed på et tidligt tidspunkt i processen, således at der kan tages hensyn til den miljømæssige indvirkning på et tidspunkt, hvor det fortsat er muligt at inddrage de miljømæssige aspekter i planens udformning.

Ved den endelige vedtagelse af en plan skal kommunen bl.a. inddrage miljørapporten, jf. miljøvurderingslovens § 13, stk. 1.

2.3.2. Generelt om indhold af miljørapporten

Formålet med miljøvurderingsloven er at sikre et højt miljøbeskyttelsesniveau og bidrage til integrationen af miljøhensyn under udarbejdelsen og vedtagelsen af planer og programmer, jf. lovens § 1.

En miljørapport skal på baggrund af de oplysninger, der er nævnt i bilag 4, vurdere den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet af planens gennemførelse og rimelige alternativer under hensyn til planens mål og geografiske anvendelsesområde, jf. § 12, stk. 1. En miljørapport skal som udgangspunkt fokusere på den del af planens gennemførelse, der forventes at få væsentlig indvirkning på miljøet. Alle aspekter af gennemførelsen af planen skal dog undersøges, da de tilsammen kan få væsentlig indvirkning på miljøet.

En miljørapport skal indeholde de oplysninger, som med rimelighed kan forlanges med hensyn til aktuel viden og gængse vurderingsmetoder samt til, hvor detaljeret planen er, hvad den indeholder, og på hvilket trin i et beslutningsforløb planen befinder sig, og hvorvidt bestemte forhold vurderes bedst på et andet trin i det pågældende forløb, jf. lovens § 12, stk. 2.

Planklagenævnet bemærker, at miljøvurderingsloven ikke indeholder et forbud mod, at en myndighed lader andre parter, herunder f.eks. ansøger eller et konsulentfirma, udarbejde miljøvurderingen af planerne.

Kommunen skal dog træffe selve afgørelsen om vedtagelse af (planerne og) miljørapporten, og kommunen har ansvaret for, at miljøvurderingen overholder kravene i miljøvurderingsloven, herunder at materialet er sagligt og baseret på korrekte oplysninger.

Det er således ikke i strid med miljøvurderingsloven eller anden lovgivning, at kommunen har benyttet et rådgivningsfirma, eller materiale tilsendt af bygherre.

2.3.3. Afgrænsningsfasen

Klagen

Det fremgår af klagen, at trafik, herunder trafiksikkerhed, støj, vind og støv samt brandfare burde have været omfattet af kommunens miljøvurdering af planerne. Endvidere har klageren anført, at muligheden for en fordobling af byggehøjde og bebyggelsesprocent i planområdet forudsætter en grundig vurdering af påvirkningen på omgivelserne, og at der ikke foreligger en sådan vurdering.

Klageren anfører i forhold til trafik, at der må forventes en betydelig øget trafik som følge af planerne, og at det planlagte byggeri vil medføre øget støjgener samt skabe usikkerhed for beboere i området, herunder bløde tra-

fikanter, børn og ældre. Klageren har endvidere anført, at kommunens vurdering bygger på et begrænset datagrundlag, herunder ældre beregninger og en observation på kun 5 timer i myldretid.

Om den manglende risikovurdering i forhold til brandfare anfører klageren, at kommunen ikke har vurderet konsekvenserne ved placeringen af en selvbetjent lagerbygning i tæt bebyggelse. Klageren henviser i den forbindelse til, at der er eksempler fra andre byer, hvor brande i lignende bygninger har haft konsekvenser for nærområdet.

Planklagenævnet har forstået dette som en klage over, at kommunen ikke har inddraget disse forhold i miljøvurderingen.

Generelt om afgrænsningsfasen

Første fase i forbindelse med gennemførelse af en miljøvurdering er at afgrænse indholdet af miljørapporten (afgrænsningsfase eller scopingfase), jf. miljøvurderingslovens § 11. Formålet med afgrænsningsfasen er at fastlægge, hvilke forhold der skal behandles i miljørapporten, og at fastlægge et egnet detaljeringsniveau for den konkrete vurdering. Formålet er desuden at tage stilling til, om en vurdering af alternativer er relevant.

Berørte myndigheder skal høres over den påtænkte afgrænsning, jf. miljøvurderingslovens § 32. Kommunen skal herefter i lyset af eventuelle høringssvar foretage den endelige afgrænsning.

Resultatet af afgrænsningsfasen er typisk en afgrænsningsrapport/-notat. Det skal som minimum fremgå af rapporten/notatet, hvilke forhold og eventuelle underforhold der vil indgå i miljørapporten. Det kan også indgå, hvilke forhold der ikke vil blive medtaget. Det er hensigtsmæssigt i forhold til offentligheden og af hensyn til en eventuel efterfølgende prøvelse, hvis det fremgår af rapporten/notatet eller den efterfølgende miljørapport, hvad kommunen har lagt vægt på i forbindelse med afgrænsningen. Afgrænsningsfasen er imidlertid alene et sagsbehandlingsskridt, og en afgrænsningsrapport/-notat er derfor ikke en afgørelse, som er undergivet forvaltningslovens krav til begrundelse.

En miljørapport skal bl.a. vurdere den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet af planens gennemførelse, jf. miljøvurderingslovens § 12, stk. 1.

Det er således ikke enhver mulig indvirkning, der skal indgå i miljørapporten og dermed afgrænsningen.

Hvis det i forbindelse med en væsentlighedsvurdering efter habitatreglerne er konkluderet, at der skal laves en konsekvensvurdering, vil det forhold, som har udløst kravet om konsekvensvurdering, altid skulle indgå i afgrænsningen.

Det forhold, at der i f.eks. miljølovgivningen er fastsat detaljerede regler, som har til formål at forebygge risikoen for en indvirkning af miljøet, der skyldes bestemte aktiviteter, vil efter omstændighederne kunne medføre, at disse aktiviteters mulige væsentlige indvirkning af miljøet ikke kan betragtes som sandsynlig.

Da miljøvurderingen er en fortløbende proces, vil det kunne forekomme, at kommunen som følge af nye oplysninger eller vurderinger er forpligtet til at udvide afgrænsningen af miljørapporten.

Hvis et forhold er medtaget i forbindelse med afgrænsningsfasen, vil kommunen som klart udgangspunkt også være forpligtet til at medtage dette forhold i miljørapporten.

En miljørapport skal indeholde de oplysninger, som med rimelighed kan forlanges med hensyntagen til den aktuelle viden og gængse vurderingsmetoder og til, hvor detaljeret planen er, hvad planen indeholder, på hvilket trin i et beslutningsforløb planen befinder sig, og hvorvidt bestemte forhold vurderes bedre på et andet trin i det pågældende forløb, jf. miljøvurderingslovens § 12, stk. 2.

Kravene til omfanget og intensiteten af vurderingen afhænger således af planens karakter, på hvilket trin i beslutningsforløbet planen befinder sig, og om bestemte forhold vurderes bedre på et senere trin i det pågældende forløb, således at dobbeltvurderinger undgås. Hvis der er tale om en helt overordnet planlægning, har nævnet således i sin praksis givet udtryk for, at der efter omstændighederne må indrømmes den ansvarlige myndighed et vist råderum ved vurderingen af, hvilke oplysninger det vil være nødvendigt at indhente til brug for en miljørapport.

Loven fastlægger ikke, hvilke konkrete undersøgelser en myndighed skal foretage i forbindelse med en miljørapport, hvorfor dette i et vist omfang må afgøres ud fra almindelige forvaltningsretlige krav til myndigheders sagsoplysning, herunder officialprincippet. Eksisterende, relevante oplysninger, som er tilgængelige for kommunen, skal indgå, uanset om de er indsamlet til et andet formål. Miljøvurderingsloven og officialprincippet kan efter omstændighederne føre til, at der konkret skal tilvejebringes eller inddrages bestemte oplysninger forud for en planvedtagelse. Dette gælder i særdeleshed, hvor en konkret viden eller oplysninger giver en myndighed særlig anledning til at søge forholdet nærmere oplyst.

Der kan ikke antages at være større krav til de oplysninger, der skal tilvejebringes og inddrages i afgrænsningsfasen, end til de oplysninger, der efterfølgende skal indgå i selve miljørapporten.

Miljørapportens afgrænsning

Det fremgår af sagens oplysninger, at kommunen har foretaget en indledende miljøscreening, ligesom der er udarbejdet et afgræsningsnotat.

Kommunen har på baggrund heraf vurderet, at planforslagene kan medføre væsentlig negativ miljøpåvirkning i forhold til skyggekast, som miljørapporten derved er afgrænset til at omhandle.

Planklagenævnet konstaterer, at kommunen i miljøscreeningsskemaet sondrer mellem *ingen væsentlig miljøpåvirkning*, *mindre væsentlig miljøpåvirkning* og *væsentlig negativ miljøpåvirkning*.

Om trafik fremgår det af lokalplanen, at planområdet skal vejbetjenes fra Nordre Ringvej og Håndværkervej.

Det fremgår af miljøscreeningsskemaet, at der er udarbejdet et trafiknotat med dertilhørende trafiktælling, og at det planlagte byggeri forventes at medføre trafik på op til 254, 194 og 146 kørsler på henholdsvis hverdage, lørdage og søndage. Det fremgår endvidere af miljøscreeningsskemaet (s. 5), at dette er i den lavere ende for et centerområde, og at det herefter er vurderet, at det planlagte ikke vil have en væsentlig miljøpåvirkning.

Med hensyn til støj fremgår det af miljøscreeningsskemaet (s. 25-26), at der er lavet støjberegning og udarbejdet et notat af 24. september 2024 om den fremtidige støjpåvirkning fra virksomheden til omgivelser, herunder støj fra trafik. Beregningerne viser, at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser kan overholdes ved de omkringliggende boliger under forudsætning om, at der ikke er til- og frakørsel i tidsrummet fra kl. 22.00 til 6.00, at der ikke er impulser fra støjen, og at der opsættes støjafskærmning. På den baggrund er det konkluderet i skemaet, at der vil være en mindre væsentlig miljøpåvirkning i forhold til støj.

I forhold til trafiksikkerhed fremgår det af miljøscreeningsskemaet (s. 33), at området opføres med hegn omkring hele grunden, og at der placeres porte ved ind- og udkørsel for at forhindre smutvejskørsel igennem området. Det fremgår videre, at det er kommunens vurdering, at det planlagte ikke vil have en væsentlig påvirkning i forhold til trafiksikkerhed.

Det fremgår endvidere af sagens oplysninger, at der er udarbejdet et notat om trafikal vurdering af fremtidig trafik af 4. september 2024, hvoraf det bl.a. fremgår, at trafikken til og fra den planlagte bebyggelse beregnes ud fra estimerede turrater baseret på trafiktællinger foretaget ved sammenlignelige lagerhoteller i tre andre byer, og at parkeringsbehovet for den nye bebyggelse estimeres baseret på parkeringsnormer for kommunen og parkeringsregistreringer for et lagerhotel i en anden by.

Det fremgår herefter af notatet, at den tunge trafik udgør ca. 1,8 % af den daglige trafik, og at der forventes maksimalt at være 6 lastbiler i hverdage. Om trafikens fordeling mellem de to adgangsveje fremgår det, at der vurderes at være maksimalt 10 % kørsel via Håndværkervej og dermed minimum 90 % kørsel via Nordre Ringvej. Fordelingen er opstillet med

udgangspunkt i placering i forhold til det øvrige vejnet og udformningen af adgangsforholdene.

Videre fremgår det af notatet, at der i forbindelse med lokalplanprocessen er opnået enighed mellem bygherre og kommunen om udkørsel ved indfletning til Nordre Ringvej, og at der i kombination med frakørsel etableres en tilkørsel, hvor en eksisterende svingbane forkortes. Det fremgår, at etablering af en til- og frakørsel er den mest trafiksikre løsning, og at det kan blive nødvendigt at trække cykelstien tilbage og eventuelt etablere vigepligt for cyklister.

Det fremgår af lokalplanredegørelsen (s. 32), at det er intentionen, at tidsbegrænse overkørsel til Håndværkervej for at overholde de vejledende støjgrænser hos naboer i natperioden fra kl. 22.00-7.00.

Om støv, vind og landskabelig værdi fremgår det af miljøscreeningsskemaet, at det er vurderet, at den planlagte lageraktivitet ikke vil bidrage til væsentlige støvgener, at det ikke vil medføre påvirkning af vindforhold og at planen ikke vurderes at påvirke landskabelige værdier.

Det fremgår samtidig af lokalplanredegørelsen, at planområdet mod nord grænser op til et boligområde, og at arealer som ikke er bebyggede eller befæstede, skal anlægges som grønne arealer i form af et sammenhængende areal ved ejendommens nordlige skel mod Håndværkervej, samt et mindre areal ved det sydvestlige skel mod Nordre Ringvej. Arealerne anlægges med fokus på sammenhængende og varieret beplantning i maksimal 8 m, så træer ikke kaster yderligere skygge i nordlig retning. Træerne skal give en afskærmende funktion, og virke som afskærmning mod boligområdet ved Håndværkervej.

Det fremgår af afgrænsningsnotatet, at de emner, som i skemaet ikke vurderes at kunne påvirke miljøet væsentlig, ikke vil eller kun i mindre grad vil blive behandlet i miljørapporten, selvom en mindre påvirkning kan forekomme. Det fremgår i forhold til støj, trafikstøj og trafiksikkerhed, støv og at det er konkluderet, at der ikke er behov for, at forholdene medtages i miljøvurderingen. Det fremgår videre af afgrænsningsnotatet, at boligområdet mod nordvest påvirkes af det kommende byggeri, og at der skal foretages en miljøvurdering af skyggekast.

Der fremgår ikke af miljøscreeningen eller afgrænsningsnotatet, at kommunen har foretaget en vurdering af risikoen for brandfare i forbindelse med realiseringen af planerne.

Planklagenævnets vurdering

Planklagenævnet bemærker indledningsvist, at det ikke er enhver mulig indvirkning, der skal indgå i miljørapporten, og at en miljørapport skal indeholde de oplysninger, som med rimelighed kan forlanges med hensyntagen til, hvor detaljeret planen er, hvad planen indeholder, på hvilket trin i

et beslutningsforløb planen befinder sig, og hvorvidt bestemte forhold vurderes bedre på et andet trin i det pågældende forløb, jf. miljøvurderingslovens § 12, stk. 2.

Planklagenævnet lægger desuden indledningsvist til grund, at kommunens miljørapport er afgrænset til det miljøparameter, som ifølge kommunen kan medføre en *væsentlig negativ miljøpåvirkning* som følge af det planlagte. Kommunen har på den baggrund afgrænset miljørapporten til at omhandle skyggepåvirkning af det eksisterende miljø, herunder potentiel indvirkning på vegetation og indvirkning på livskvalitet og sundhed for beboere.

Nævnet finder, at der ikke er grundlag for at tilsidesætte kommunens afgrænsning af, at miljørapporten ikke skal omfatte realiseringen af det planlagtes påvirkning på trafik, herunder trafiksikkerhed og støj. Planklagenævnet lægger herved vægt på, at der i miljøscreeningsskemaet er foretaget en beskrivelse og vurdering af den fremtidige trafik i området, herunder at der i september 2024 er udarbejdet et trafiknotat vedrørende planernes betydning for fremtidig trafik bl.a. på baggrund af trafiktællinger ved eksisterende lignende lagerhoteller, og at den estimerede trafikale påvirkning vurderes at være begrænset på Håndværkervej.

Endvidere lægger nævnet vægt på, at der er foretaget støjberegninger og udarbejdet et notat, hvorved det er konkluderet, at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser kan overholdes ved alle omkringliggende boliger i forbindelse med realiseringen af det planlagte byggeri. Nævnet bemærker i den forbindelse, at der skal opsættes støjafskærmning som vist på kortbilag 3, jf. lokalplanens § 6.8, og at støjafskærmningen er en forudsætning for ibrugtagning, jf. planens § 11.1.

Planklagenævnet finder endvidere, at der ikke er grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering af, at det planlagte ikke vil have en væsentlig påvirkning i forhold til støv, vindforhold og øvrig påvirkning af det omkringliggende boligområde samt kommunens afgrænsning af, at miljørapporten som følge heraf ikke skal omfatte en nærmere vurdering af disse forhold ved planernes realisering.

Nævnet finder desuden, at kommunen ikke var forpligtet til at foretage en miljøvurdering af risikoen for brandfare ved realiseringen af det planlagte byggeri. Planklagenævnet lægger herved vægt på, at der på baggrund af sagens oplysninger ikke er grundlag for at fastslå, at der vil være en særlige risiko for brandfare forbundet med realiseringen af det planlagte byggeri, herunder som følge af anvendelsen af bygningen til lagerhotel. Nævnet bemærker hertil, at bygningen vil skulle overholde reglerne om brand i bygningsreglementet (BR18), kapitel 5, og at der i lokalplanområdet alene må etableres virksomheder inden for miljøklasse 1-2, jf. lokalplanens § 3.3.

Planklagenævnet kan således ikke give medhold i klagepunktet.

2.3.4. Skyggegener

Klagen

Det fremgår af klagen, at der er foretaget en mangelfuld miljøscreening i forhold til planernes skyggepåvirkning, og at forholdet burde have udløst en miljøvurdering.

Planklagenævnet har forstået dette som en klage over, at kommunens miljøvurdering vedrørende skyggegener ikke er tilstrækkelig.

Generelt om skyggegener

I en miljørapport skal der bl.a. indgå oplysninger om den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet, herunder på befolkningen og menneskers sundhed, jf. miljøvurderingslovens bilag 4, litra f, jf. § 12.

Det kan ikke på forhånd udelukkes, at lys- og skyggepåvirkninger i helt særlige tilfælde kan have en sådan påvirkning, f.eks. af befolkningen og/eller menneskers sundhed, at det skal behandles i en miljørapport.

Planklagenævnets vurdering

Planernes skyggepåvirkning er behandlet i miljørapporten, hvoraf det fremgår, at det planlagte byggeri vil medføre skyggegener for et nærliggende boligområde.

Det fremgår af miljørapporten, at bygherre har leveret skyggestudier, der ligger til grund for miljøvurderingen, og at kommunen samtidig – med henblik på at sikre, at disse er lavet korrekt – har konstrueret den ønskede bebyggelse i 3D-model og derved har foretaget egne skyggestudier. Det fremgår i forlængelse heraf, at begge skyggestudier tager hensyn til bygningens højde, placering og den omkringliggende topografi, og at miljøvurderingen har taget udgangspunkt i maksimumsscenariet og det kendte terræn.

I forhold til skyggepåvirkningens omfang og varighed fremgår det af miljørapporten (s. 9), at det er vurderet, at 20 ejendomme på Håndværkervej vil blive ramt af skyggekast i tidsrummet kl. 08:34-09:34 i januar og i tidsrummet kl. 08:49-09:49 i december. Det fremgår, at skyggekastet aftager i løbet af den første time for de fleste boliger.

Det er vurderet i miljørapporten, at boligerne beliggende på Håndværkervej 51 og 59 er særligt udsatte, og at skyggen rammer boligernes facade i følgende tidsrum:

- November 08:08-11:15
- December 08:49-13:00
- Januar 08:34-12:00
- Februar 07:32-11:00

Det er herefter angivet, at boligerne beliggende på Håndværkervej 51-89, kun ulige numre, bliver ramt af skyggekast i januar og december, og at varigheden er ca. en time omkring solopgang. Hertil er anført, at særligt Håndværkervej 51 og 59 er udsat for skyggekast, som den kommende bebyggelse potentielt medfører, hvilket indebærer skygge i ca. 3 timer i november, ca. 4 timer i december og ca. 3,5 time i januar og februar.

Om potentiel indvirkning på vegetation fremgår det af miljørapporten (s. 9), at der er tale om skyggekast hovedsageligt i formiddagstimerne fra november til februar. Vegetationen, der måtte være på grunden, primært mellem boligbebyggelse og lokalplanområdet bliver potentielt ramt af skygge. Det fremgår videre, at vegetationen også vil være fri fra skyggekast hver dag i perioden fra november til februar, og at vegetationen er fri fra skygge fra marts til og med oktober. Den potentielle påvirkning vurderes at være lav eller ikke eksisterende.

I forhold til indvirkning på livskvalitet og sundhed, herunder mulige konsekvenser for beboernes trivsel og energiforbrug, fremgår det af miljørapporten (s. 10), at planerne medfører risiko for, at skyggeforholdene ændrer sig væsentligt i fire måneder om året i 3-4 timer om dagen, og at skyggekastet kommer til at ændre forholdene for beboerne. Det fremgår videre, at boligerne beliggende Håndværkervej 51 og 59 udsættes for skyggekast fire måneder om året i 3-4 timer i formiddagstimerne, og det vurderes herefter at have ingen eller lav indflydelse på livskvalitet og sundhed, samt trivsel og energiforbrug.

Det fremgår i forlængelse heraf, at der ved vurdering her er lagt vægt på, at der er tale om skyggekast om formiddagen fra november til februar, at der er mulighed for solskinstimer hver dag i denne periode, og at det har været udslagsgivende, at der ikke er tale om skyggekast hele dagen, men at der er mulighed for solskinstimer alle dage. Derudover har det været vigtigt, at der ikke er skyggekast på udearealer i sommerhalvåret, hvor man søger ud og i nogle tilfælde ønsker at opholde sig i direkte sol.

Med hensyn til eventuelle foranstaltninger, der kan mindske skyggepåvirkningerne, er det i miljørapporten anført, at der er arbejdet med forskydninger af den planlagte bygning, hvilket betyder, at byggeriet trapper ned mod nord med det formål at reducere skyggekastet på nærliggende boligområde. Det fremgår desuden, at mulighederne for at sænke bygningen og reducere bygningshøjden med en etage er undersøgt, men at det ikke har været aktuelt, da bygningen skal indeholde private ejendele og det derfor er vigtigt at regnvand holdes ude, og da bygherre vurderer, at der er behov for den mængde bebyggelse, som planerne muliggør.

Det konkluderes herefter i miljørapporten, at 18 ejendomme i boligområdet umiddelbart nord for planområdet vil blive ramt kortvarigt af skyggekast fra det planlagte byggeri i ca. en time om morgenen i januar og december, og

at det vurderes at udgøre lav eller ingen påvirkning, da der er tale om skyggekast kortvarigt i løbet af dagen samt over en periode på to måneder. For så vidt angår to boliger, konkluderes det, at skyggekastet vil være en mærkbar ændring i fire måneder, som vurderes at være inden for tålegrænsen, da der hver dag også er solskinstimer på boligerne, og at der i de resterende otte måneder ikke vil være skyggekast. Det vurderes, at de to boliger rammes af den mængde skygge, man kan forvente i by- og boligområder.

Det fremgår af sagens oplysninger, at der er lavet undersøgelser af skyggekast for vinter- og sommerhalvår.

Planklagenævnet finder på baggrund af ovenstående, at kommunen har overholdt miljøvurderingslovens minimumskrav til indholdet af en miljørapport, da kommunen i tilstrækkelig grad har vurderet skyggegener som følge af det planlagte byggeri. Nævnet lægger herved vægt på, at vurderingen er foretaget på baggrund af skyggediagrammer, der efter det oplyste er udarbejdet under hensyn til bygningens højde, placering og den omkringliggende topografi.

På den baggrund kan Planklagenævnet ikke give medhold i klagepunktet.

2.4. Inddragelse af offentligheden og håndtering af indsigelser

2.4.1. Klagen

Det fremgår af klagen, at kommunens besvarelse af de indgivne hørings svar er mangelfuld, og at de fleste høringssvar primært er besvaret med et standardsvar uden en fyldestgørende begrundelse i strid med forvaltningslovens § 24.

Klageren anfører desuden, at de indgivne høringssvar og afholdte borgermøder ikke har ført til reelle ændringer i planerne, og at udgifter til borgermøde i forhold til udgifter til ekstern konsulentbistand giver et indtryk af en meget begrænset reel borgerinddragelse.

Det fremgår endvidere af klagen, at der er forskel på det materiale, som kommunen har lagt til grund for planvedtagelserne, og det materiale, der er fremlagt for offentligheden.

2.4.2. Generelt om inddragelse af offentligheden og håndtering af indsigelser

En kommunes vedtagelse af en plan skal ske i overensstemmelse med de retningslinjer, som er fastsat i planlovens kapitel 6.

En kommune kan vedtage et forslag til en plan endeligt, når forslaget har været fremlagt offentligt med en frist på mindst 8 uger, jf. planlovens § 27, stk. 1, 1. pkt., jf. § 24, stk. 3.

En kommune kan vedtage et forslag til en lokalplan endeligt, når forslaget har været fremlagt offentligt med en frist på mindst 4 uger til fremsættelse

af indsigelser, jf. planlovens § 24, stk. 5. Kommunen kan for forslag til lokalplaner af mindre betydning fastsætte en kortere frist, dog på mindst 2 uger, jf. planlovens § 24, stk. 6. Fristen skal være passende og tillade rimelig tid til at informere offentligheden og til, at offentligheden kan forberede sig på og opnå reel deltagelse i processen, jf. planlovens § 24, stk. 7.

Hvis der rettidigt har været fremsat indsigelser m.v. mod et lokalplanforslag, kan vedtagelsen af lokalplanen dog tidligst ske 4 uger efter udløbet af indsigelsesfristen, jf. § 27, stk. 1, 2. pkt.

Formålet med bestemmelsen om 4 uger er at sikre, at indsigelser mod et lokalplanforslag får en seriøs behandling. Af lovbestemmelsens forarbejder fremgår bl.a., at bestemmelsen gælder uanset indsigelsernes karakter.

Kommunen er imidlertid ikke efter planloven forpligtet til at imødekomme indsigelser mod et planforslag. Kommunen er heller ikke forpligtet til at besvare indsigelser eller begrunde, hvorfor kommunen ikke følger indsigelserne.

2.4.3. *Generelt om begrundelse*

En skriftlig afgørelse skal indeholde en begrundelse, medmindre afgørelsen fuldt ud giver parten medhold, jf. § 22 i forvaltningsloven.¹³

En begrundelse skal indeholde en henvisning til de retsregler, som afgørelsen er truffet efter. En begrundelse skal desuden fremtræde som en forklaring på, hvorfor afgørelsen har fået det pågældende resultat. Hvis afgørelsen er baseret på et administrativt skøn, skal begrundelsen derfor angive de hovedhensyn, der har været bestemmende for skønsudøvelsen, jf. forvaltningslovens § 24, stk. 1.

Begrundelsen skal om fornødent også indeholde en kort redegørelse for de oplysninger om sagens faktiske omstændigheder, som er tillagt væsentlig betydning for afgørelsen, jf. lovens § 24, stk. 2.

Forvaltningslovens begrundelseskrav gælder kun i forhold til sagens parter. Partsbegrebet er ikke defineret i forvaltningsloven, men er udviklet i administrativ praksis. Adressaten for en konkret afgørelse er altid part i sagen, men også andre, der har en væsentlig og individuel interesse i sagen og dens udfald, har partsstatus. Det er således en forudsætning, at afgørelsen angår den pågældende med en vis styrke og intensitet, og at afgørelsen ikke berører en større, mere ubestemt kreds af personer. Derudover er det en forudsætning, at pågældendes interesse i sagen kan anses for værnet af de bestemmelser, som kommunen skal træffe afgørelse efter.

At interessen skal være *individuel* betyder i relation til beslutninger, der på ensartet måde gør indgreb i en større personkreds' interesser, at medlemmerne af denne personkreds – eller sammenslutninger af disse – ikke uden

¹³ Lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014 af forvaltningsloven.

videre har partsstatus. Dette vil ofte være relevant i relation til plansager og miljøsager. Et stort antal berørte personer kan bevirke en sådan udtynding af den enkeltes interesse, at denne falder under væsentlighedstærsklen. Er der derimod i den omfattede personkreds enkelte, der i særlig grad berøres, stiger deres interesse i afgørelsen til en sådan styrke, at de må tillægges partsstatus.

Hvis en person eller virksomhed m.v. berøres af en lokalplan eller anden planlægning, vil den pågældende i almindelighed ikke være part i plansagen. Partsstatus kan dog ikke udelukkes, f.eks. i tilfælde, hvor planen kun skal gælde for et så begrænset geografisk område, at kun få bliver direkte berørt, selvom der er tale om en plan, der i princippet har generel karakter. Hvis en person eller virksomhed berøres i særlig grad, vil denne eventuelt også have partsstatus, selvom planen omfatter en større kreds af borgere m.v.

2.4.4. Planklagenævnets vurdering

Planforslagene har været fremlagt offentligt i perioden fra den 20. december 2024 til den 14. februar 2025, det vil sige i en periode på 8 uger. Kommunen har således overholdt reglerne om offentlighedsperiode i planlovens § 27, stk. 1, 1. pkt., jf. § 24, stk. 3 og stk. 5.

De indkomne indsigelser i høringsperioden er gengivet på kommunens online lokalplanportal med kommunens kommentarer, ligesom alle indsigelserne fremgår i deres fulde ordlyd på lokalplanportalen. Dagsordenen til kommunalbestyrelsens møde den 25. marts 2025 indeholdt et link med henvisning til høringssvarene på kommunens lokalplanportal.

Kommunen har således inddraget de indkomne indsigelser i behandlingen af planforslaget.

Da kommunen som nævnt ikke efter planloven er forpligtet til at imødekomme indsigelser, og da der i øvrigt tilkommer kommunerne et meget vidt skøn i forhold til indholdet af en plan, finder Planklagenævnet, at det ikke udgør en retlig mangel, at kommunen ikke har imødekommet eller besvaret indsigelserne.

Planklagenævnet finder endvidere, at klagerne ikke er parter i forhold til kommunens afgørelse om endelig vedtagelse af planerne. Nævnet lægger herved vægt på, at den nærmeste bolig på Håndværkervej 51 ligger ca. 30 m (nævnets opmåling) fra det nærmeste byggefelt, at ejendommen er adskilt fra planområdet af en vej, og at det planlagte byggeri efter nævnets vurdering ikke medfører væsentlige gener for ejendommen.

Kommunen har således ikke været forpligtet til over for klagerne at angive en begrundelse i overensstemmelse med forvaltningslovens §§ 22 og 24.

Planklagenævnet bemærker afslutningsvist, at kommunen ikke efter planloven er forpligtet til at afholde offentlige borgermøder som led i udarbejdelse og vedtagelse af en plan.

Planklagenævnet bemærker samtidig, at der ikke er et krav efter planloven, at bagvedliggende rapporter udarbejdet i forbindelse med en planvedtagelse, herunder den konkrete landskabsanalyse, offentliggøres.

På den baggrund kan Planklagenævnet ikke give medhold i klagepunktet.

2.5. Partshøring

2.5.1. Klagen

Det fremgår af klagen, at der ikke er sket forudgående partshøring af en nærliggende andelsboligforening i strid med forvaltningslovens § 19. Klageren henviser i den forbindelse til, at planerne medfører en betydeligt øget færdsel på en privat fællesvej, som foreningen vedligeholder.

2.5.2. Generelt om partshøring

De almindelige regler om partshøring i forvaltningslovens § 19 gælder ved siden af planlovens bestemmelser om naboorientering.

I forvaltningslovens § 19, stk. 1, er der fastsat nærmere bestemmelser om pligten til at høre sagens parter, inden der træffes afgørelse. Hvis en part i en afgørelsessag ikke kan antages at være bekendt med, at myndigheden er i besiddelse af bestemte oplysninger om sagens faktiske omstændigheder eller eksterne faglige vurderinger, må der ikke træffes afgørelse, før myndigheden har gjort parten bekendt med oplysningerne eller vurderingerne og givet parten lejlighed til at fremkomme med en udtalelse. Der er dog kun pligt til at partshøre, hvis de faktiske oplysninger eller eksterne faglige vurderinger er til ugunst for den pågældende part og er af væsentlig betydning for sagens afgørelse. Manglende partshøring anses generelt for at være en væsentlig mangel, som fører til, at afgørelsen er ugyldig.

Partsbegrebet er ikke defineret i forvaltningsloven, men er udviklet i administrativ praksis. Adressaten for en konkret afgørelse er altid part i sagen, men også andre, der har en væsentlig og individuel interesse i sagen og dens udfald har partsstatus. Det er således en forudsætning, at afgørelsen angår den pågældende med en vis styrke og intensitet, og at afgørelsen ikke berører en større, mere ubestemt kreds af personer. Derudover er det en forudsætning, at pågældendes interesse i sagen kan anses for værnet af de bestemmelser, som kommunen skal træffe afgørelse efter.

2.5.3. Planklagenævnets vurdering

Planklagenævnet konstaterer indledningsvist, at planforslagene i den konkrete sag har været fremlagt offentligt i perioden fra den 20. december 2024 til den 14. februar 2025. Nævnet konstaterer endvidere, at det fremgår af sagens oplysninger, at andelsboligforeningen den 19. december 2024 har

modtaget særskilt orientering om planforslagene i medfør af planlovens § 26.

Planklagenævnet bemærker, at andelsboligforeningen i forbindelse med orienteringen den 19. december 2024 om planforslagene er blevet gjort bekendt med sagens faktiske oplysninger, og at kommunen under behandlingen af planforslagene har været bekendt med foreningens synspunkter. Planklagenævnet konstaterer i forlængelse heraf, at andelsboligforeningen under høringsperioden har fremsendt et høringssvar til den 13. februar 2025, hvor foreningens direktør på vegne af foreningen har fremført sine synspunkter vedrørende planforslagene.

Planklagenævnet finder på den baggrund, at uanset om andelsboligforeningen eventuelt måtte være part i sagen og skulle have været partshørt, så vil der ikke være tale om en væsentlig retlig mangel, som bør medføre en ophævelse af afgørelsen efter planloven og hjemvisning af sagen med henblik på gennemførsel af en partshøring. Nævnet har derfor ikke fundet anledning til at efterprøve, om foreningen var part i sagen.

Planklagenævnet kan på den baggrund ikke give medhold i klagepunktet om, at andelsboligforeningen skulle have været partshørt.

2.6. Beslutningsgrundlaget for planerne

2.6.1. Klagen

Det fremgår af klagen, at kommunen ikke har foretaget egne vurderinger og konklusioner i forhold til planernes påvirkning af trafik, natur og bilag IV-arter, visuelle forhold og overfladevand, men at kommunens konklusioner er baseret på bygherres oplysninger.

Planklagenævnet har forstået dette som en klage over, at kommunen har tilsidesat officialprincippet i forbindelse med planvedtagelserne.

2.6.2. Generelt om officialprincippet ved planvedtagelser

Kommunen skal ved vedtagelsen af en plan overholde almindelige forvaltningsretlige principper.

Det er et grundlæggende forvaltningsretligt princip, at kommunen selv, eventuelt i samarbejde med andre myndigheder, skal fremskaffe de nødvendige oplysninger om en sag eller sørge for, at private (typisk parten eller parterne i en sag) medvirker til oplysning af sagen. Dette princip kaldes officialprincippet eller undersøgelsesprincippet. Princippet sikrer, at der er et tilstrækkeligt faktisk og retligt grundlag for afgørelsen. Kravene til oplysning af faktum kan dog ikke præciseres generelt, og de er i vid udstrækning skønsmæssige.

Kommunen kan efter omstændighederne have en pligt til at indhente yderligere oplysninger i en sag, hvis karakteren af de oplysninger, som kommunen modtager fra en ansøger eller bygherre, eller omstændighederne

omkring modtagelsen af oplysningerne, giver kommunen anledning til at formode, at oplysningerne ikke er korrekte eller tilstrækkelige.

Planloven eller forvaltningsloven er ikke til hinder for, at en kommune overlader det til eksterne rådgivere/konsulenter at udarbejde det tekniske materiale til brug for en given sag. Kommunen er dog ansvarlig for det faglige indhold og for, at materialet er sagligt og baseret på korrekte oplysninger.

Særligt ved vedtagelse af planer tilkommer der kommunen et meget vidt planlægningsmæssigt skøn i forhold til indholdet. Dette skøn kan ikke efterprøves af Planklagenævnet. Nævnet kan herunder ikke efterprøve, om planlægningen er hensigtsmæssig eller rimelig. Nævnet kan prøve, om planlægningen er i overensstemmelse med planlovens udtrykkelige bestemmelser om indholdet af lokalplaner. Nævnet kan desuden prøve, om planen varetager planlægningsmæssige hensyn, men nævnet kan ikke kræve, at bestemte hensyn inddrages, medmindre et sådant krav fremgår udtrykkeligt af lovgivningen, f.eks. planlovens regler om detailhandel.

Kommunens meget vidtgående skønsmæssige beføjelser i forhold til indholdet af en plan, herunder i forhold til afvejningen af forskellige hensyn, indebærer, at der også tilkommer kommunen et meget vidtgående skøn i forhold til omfanget og karakteren af de oplysninger og vurderinger, som tilvejebringes i forbindelse med planvedtagelsen.

2.6.3. Planklagenævnets vurdering

Planklagenævnet bemærker indledningsvist, at planloven i vidt omfang overlader det til den planlæggende kommunes skøn at fastlægge lokalplaners konkrete indhold og detaljeringsgrad inden for rammerne af planlovens § 15, stk. 2, der udtømmende fastsætter, hvad der kan fastsættes bestemmelser om i en lokalplan (lokalplankataloget).

Kravene til oplysning af faktum i en lokalplan kan således ikke præciseres generelt og er i vid udstrækning af skønsmæssig karakter.

Planklagenævnet finder, at der på baggrund af klagen ikke er grundlag for at fastslå, at kommunen har tilsidesat officialprincippet i forbindelse med vedtagelsen af lokalplanen, herunder som følge af, at kommunen har inddraget oplysninger fra bygherre. Nævnet har i den forbindelse lagt vægt på, at der ikke efter planloven, miljøvurderingsloven eller forvaltningsloven er noget til hinder for, at kommunen overlader det til eksterne rådgivere/konsulenter at udarbejde det tekniske materiale til brug for en given sag. Kommunen er dog ansvarlig for det faglige indhold og for, at materialet er sagligt og baseret på korrekte oplysninger, og at planerne og miljøvurderingen overholder henholdsvis planloven og miljøvurderingsloven.

Nævnet finder endvidere, at der ikke på baggrund af klagen eller sagens oplysninger i øvrigt er grundlag for at fastslå, at materialet, der ligger til

grund for vedtagelsen af planerne, er mangelfuldt. Nævnet bemærker i den forbindelse, at der ikke i forbindelse med udarbejdelse af et plangrundlag er krav om, at der skal udarbejdes visualiseringer, og at der således heller ikke er særlige krav til indholdet eller omfanget af eventuelle visualiseringer. Nævnet bemærker samtidig, at der er udarbejdet visualiseringer af det planlagte byggeri ved lokalplanens bilag A-D, ligesom der er lavet en illustrationsplan, jf. lokalplanens kortbilag 5, og at der ikke på baggrund af sagens oplysninger er grundlag for at fastslå, at der er fremlagt misvisende visualiseringer af det planlagte byggeri.

For så vidt angår overfladevand, bemærker nævnet, at det fremgår af miljøscreeningsskemaet (s. 13), at planområdet ligger i et separatkloakeret spildevandsplanopland, at der maksimalt må afledes regnvand til regnvandskloakken svarende til en befæstelse på 40%, og hvis der befæstes mere end dette skal regnvand forsinkes inden afledning til kloak. Videre fremgår det, at eksisterende strømningsvej (for ekstremregn) ind og ud af området ikke må ændres.

Endvidere fremgår det af lokalplanredegørelsen (s. 39), at lokalplanen fastsætter bestemmelser, der sikrer, at spildevand og overfladevand håndteres på en måde, der ikke påvirker grundvandsressourcen væsentligt, og at der skal ansøges om tilladelse til tilslutning af regnvand til regnvandskloakken eller nedsivning af regnvand, inden der kan meddeles byggetilladelse.

For så vidt angår oplysningsgrundlaget i forhold til påvirkning af bilag IV-arter og trafikale forhold, henvises til henholdsvis afsnit 2.2. og 2.3.3.

Planklagenævnet bemærker endelig, at der ved vedtagelse af planer tilkommer kommunen et meget vidt planlægningsmæssigt skøn i forhold til indholdet af en plan, og dette skøn ikke kan efterprøves af Planklagenævnet.

Planklagenævnet kan på den baggrund ikke give medhold i klagepunktet.

2.7. Planlægningsmæssig begrundelse og usaglige hensyn

2.7.1. Klagen

Det fremgår af klagen, at et eksternt konsulentfirma har ydet rådgivning for både kommunen og bygherre i forbindelse med udarbejdelse af planerne og den tilhørende miljørapport, og at dette skaber risiko for interessekonflikt og kompromitterer uvildigheden i planprocessen.

Klageren har endvidere anført, at kommunen i væsentlig grad har tilgode-set bygherres interesser, og at planlovens § 1 om helhedsorienteret planlægning er tilsidesat uden en tilstrækkelig afvejning af de relevante forhold.

Planklagenævnet har forstået dette som en klage over, at kommunen har inddraget usaglige hensyn i forbindelse med vedtagelsen af planerne.

2.7.2. Generelt om planlægningsmæssig begrundelse og usaglige hensyn

Efter planlovens § 13, stk. 1, kan en kommune til enhver tid beslutte at tilvejebringe planforslag og ændringsforslag til eksisterende kommunale planer i overensstemmelse med de procedurer, som er fastsat i planlovens kapitel 6, når det er planlægningsmæssigt relevant (lokalplanretten), og såfremt indholdet i øvrigt er i overensstemmelse med reglerne i planloven.

Lokalplankompetencen forudsætter således, at der er en planlægningsmæssigt relevant begrundelse, og planlægningen må ikke være baseret på usaglige hensyn. Rent økonomiske hensyn er ikke et planlægningsmæssigt relevant hensyn. En eventuel usaglighed vil typisk bestå i, at kommunen udarbejder en lokalplan alene af hensyn til kommunens egne økonomiske interesser.

En kommune kan ligeledes beslutte at tilvejebringe kommuneplantillæg i overensstemmelse med de procedurer, som er fastsat i planlovens kapitel 6, såfremt indholdet i øvrigt er i overensstemmelse med reglerne i planloven, og såfremt der er en planlægningsmæssigt relevant begrundelse for planlægningen. Kommuneplanlægning må således heller ikke være baseret på usaglige hensyn, jf. ovenfor.

At en grundejer eller en bygherre inden for et lokalplanområde har en økonomisk interesse i vedtagelsen af en lokalplan, er imidlertid helt sædvanligt og ikke noget, der i sig selv er i strid med planloven. Det afgørende er således, om kommunen har en planlægningsmæssigt relevant grund til at vedtage lokalplanen.

I forhold til vedtagelse af planer tilkommer der kommunen et meget vidt planlægningsmæssigt skøn i forhold til indholdet. Dette skøn kan ikke efterprøves af Planklagenævnet. Nævnet kan herunder ikke efterprøve, om planlægningen er hensigtsmæssig eller rimelig. Nævnet kan prøve, om planlægningen er i overensstemmelse med f.eks. planlovens § 15, § 15 a og § 15 b. Nævnet kan desuden prøve, om planen varetager planmæssige hensyn og ikke usaglige hensyn. Det forhold, at planen er udtryk for en afvejning af hensyn, som klageren ikke er enig i, er imidlertid ikke i sig selv et udtryk for, at der er inddraget usaglige hensyn.

2.7.3. Generelt om planlovens § 1

Planlovens § 1 angiver formålet med loven. I planlovens § 1 er angivet de generelle hensyn, som skal varetages efter loven. Bestemmelsen stiller ikke specifikke krav til afvejningen af de hensyn, som er nævnt i bestemmelsen eller til det konkrete indhold af planer. Dette reguleres af andre bestemmelser i planloven.

2.7.4. Planklagenævnets vurdering

Efter planlovens § 15, stk. 1, skal en lokalplan indeholde oplysninger om planens formål og retsvirkninger, og formålet skal fastlægge den planlægningsmæssige begrundelse.

Den planlægningsmæssige begrundelse i den aktuelle sag fremgår af lokalplanens § 1. Det følger af lokalplanens § 1.1, at det er planens formål at sikre, at området kan anvendes til centerområde, herunder lagerhotel med depotrum og butik, at der laves præcise retningslinjer for bebyggelsens udformning, at områdets trafikafvikling sker via Nordre Ringvej og Håndværkervej, at sikre funktionelle og sikre tilkørselsforhold til og fra området, og at forebygge miljøkonflikter inden for lokalplanområdet og i forhold til omgivelserne.

Planklagenævnet finder, at dette er en saglig og planlægningsmæssig relevant begrundelse.

Planklagenævnet finder på baggrund af sagens oplysninger i øvrigt ikke grundlag for at antage, at kommunen har varetaget usaglige hensyn ved vedtagelsen af planerne.

Nævnet lægger herved vægt på, at det, som nævnt i afsnit 2.7.2, ikke er usædvanligt eller i strid med planloven, at en bygherre har en økonomisk eller generel interesse i vedtagelsen af en plan. Desuden er det ikke i sig selv et udtryk for, at der er varetaget usaglige hensyn, at en kommune vedtager en plan på baggrund af et konkret projekt, som en bygherre eller grundejer har en økonomisk interesse i, eller at kommunen efterkommer en bygherres ønsker til et plangrundlag. Nævnet bemærker i forlængelse heraf, at kommunens planlægningsmæssige skøn i forhold til det nærmere indhold af en plan, ikke kan efterprøves af Planklagenævnet.

Det forhold, at kommunens rådgiver eventuelt ligeledes måtte have bistået bygherre i samme projekt, kan endvidere ikke føre til, at der er grundlag for at fastslå, at kommunen har inddraget usaglige hensyn i forbindelse med planvedtagelserne. Nævnet henviser i øvrigt til afsnit 2.3.2 og afsnit 2.4.3. om kommunens inddragelse af oplysninger fra et eksternt rådgivningsfirma.

Planklagenævnet kan således ikke give medhold i klagepunktet.

Da planlovens § 1 ikke stiller specifikke krav til det konkrete indhold af planer, kan Planklagenævnet desuden ikke give medhold i klagepunktet om, at planerne er i strid med bestemmelsen.

I forlængelse heraf bemærker nævnet som anført, at der ved planvedtagelser tilkommer kommunen et meget vidtgående skøn i forhold til indholdet, og Planklagenævnet kan ikke efterprøve dette skøn og planernes hensigtsmæssighed.

2.8. Proportionalitet

2.8.1. Klagen

Det fremgår af klagen, at kommunen ikke har foretaget en tilstrækkelig vurdering af konsekvenserne for de nuværende brugere af Håndværkervej, og at der ikke er foretaget en tilstrækkelig proportionalitetsafvejning i forbindelse med planvedtagelserne. Klageren henviser i den forbindelse bl.a. til, at det planlagte byggeri vil medføre en væsentlig ændring af vejens karakter med øget støj- og støvgener til følge samt øget risiko for bløde trafikanter.

2.8.2. Generelt om proportionalitet i forbindelse med planvedtagelser

En kommune har et særdeles vidt skøn i forhold til, hvordan en lokalplan bør udformes for at varetage de planlægningsmæssige hensyn, som ligger bag lokalplanen, så længe dette sker inden for rammerne af planlovens § 15, som fastlægger, hvilke bestemmelser der kan fastsættes i en lokalplan. Disse valg vil som helt klart udgangspunkt ikke være i strid med proportionalitetsprincippet.

2.8.3. Planklagenævnets vurdering

Planklagenævnet finder, at der ikke er grundlag for at fastslå, at kommunens endelige vedtagelse af lokalplanen og kommuneplantillægget er i strid med det forvaltningsretlige princip om proportionalitet.

Planklagenævnet lægger herved vægt på, at kommunen, som nævnt i afsnit 2.8.2, har meget vidtgående skønsmæssige beføjelser i forhold til indholdet af en plan, herunder i forhold til afvejningen af forskellige hensyn. Nævnet finder, at der ikke i den konkrete sag foreligger omstændigheder, der giver grundlag for at fastslå, at kommunen har overskredet de retlige rammer for dette skøn i den nærværende sag.

Planklagenævnet kan derfor ikke give medhold i klagepunktet.

2.9. Forholdet til kommuneplan 2020 og den tidligere gældende lokalplan

2.9.1. Klagen

Det fremgår af klagen, at planerne er i strid med planhierarkiet og gældende retningslinjer, idet planerne væsentlig afviger fra det gældende plangrundlag for området. Klageren henviser i den forbindelse til, at planerne muliggør en fordobling af bebyggelsesprocenten og byggehøjden samt ændrer anvendelsen for området.

Planklagenævnet har forstået dette som en klage over, at lokalplanen og kommuneplantillægget er i strid med kommuneplan 2020, og at lokalplanen er i strid med den tidligere gældende lokalplan for området.

2.9.2. Generelt om muligheden for at ændre gældende planlægning

Efter planlovens § 13, stk. 1, kan en kommune til enhver tid beslutte at tilvejebringe planforslag og ændringsforslag til de eksisterende kommunale planer i overensstemmelse med de procedurer, som er fastsat i planlovens kapitel 6, når det er planlægningsmæssigt relevant.

Tilvejebringelsen af et ændret plangrundlag kan bl.a. ske ud fra et ønske om at erstatte hidtidige planer med et nyt plangrundlag og dermed skabe andre udviklingsmuligheder i en kommune.

Planloven er således ikke til hinder for, at kommunen vedtager en ny lokalplan med et andet indhold end det, der følger af den tidligere gældende lokalplan. Det fremgår imidlertid af lokalplanvejledningen, at det skal fremgå udtrykkeligt af den nye lokalplan, hvis dele af en eksisterende lokalplan ophæves.¹⁴

2.9.3. Reglerne om forholdet mellem kommuneplan og lokalplaner

En lokalplan må ikke være i strid med kommuneplanen, jf. planlovens § 13, stk. 1, nr. 1. Dette krav er en del af planlovens rammestyringsprincip, der fastslår, at den mere detaljerede planlægning er begrænset af rammerne i den overordnede planlægning.

Efter planretten gælder endvidere et vist krav om ”positiv hjemmel”, altså et krav om, at der ikke kan lokalplanlægges for visse forhold, medmindre der også er planlagt for disse i kommuneplanen.

Dette gælder bl.a. med hensyn til forhold, der skal fastsættes retningslinjer for efter § 11 a eller rammer for efter § 11 b. Kommuneplanrammerne skal desuden udgøre en tilstrækkelig præcis ramme for lokalplanlægningen, og den konkrete ramme skal således være så entydig og præcis, at det umiddelbart fremgår, hvilke bindende lokalplanbestemmelser der vil kunne fastsættes. Er der ikke den fornødne hjemmel i kommuneplanen, må der udarbejdes et kommuneplantillæg, der sikrer dette.

2.9.4. Planklagenævnets vurdering

Planområdet var inden vedtagelsen af kommuneplantillægget omfattet af rammeområde 12-C-20, Centerområde ved Håndværkervej, Balle, i kommuneplan 2020. Med det vedtagne kommuneplantillæg er området omfattet af kommuneplanramme 12-C-23, og de konkrete rammebestemmelser for området er således ændret. Det er i den forbindelse uden betydning, at det tidligere kommuneplangrundlag muliggjorde en lavere bebyggelsesprocent og bygningshøjde samt en anden anvendelse af området. Det afgørende er således, at lokalplanen er i overensstemmelse med det vedtagne kommuneplantillæg.

¹⁴ Vejledning om lokalplanlægning, 2009, afsnit 8.1.

Lokalplanområdet er omfattet af rammeområde 12-C-23, Centerområde ved Viborgvej og Nordre Ringvej, Balle, i kommuneplantillægget.

Det fremgår af rammebestemmelserne for rammeområde 12-C-23 i kommuneplantillægget, at bebyggelsesprocenten i området maksimalt må være 145 % af den enkelte ejendom, og at den maksimale bebyggelseshøjde er 18 m. Det fremgår endvidere af rammebestemmelserne, at området er udlagt til centerområde, og at den specifikke anvendelse er angivet til bymidte.

Det fremgår af lokalplanens § 7.2, at der inden for lokalplanområdet må etableres bebyggelse med en bebyggelsesprocent på maksimalt 145 % for den pågældende ejendom. Det fremgår endvidere af lokalplanens § 7.4, at byggeriets højde ikke må overstige kote 52,85 i byggefelt A og kote 49,2 i byggefelt B.

Det fremgår af lokalplanredegørelsen (s. 29), at området terrænmæssigt fremstår let skrånende faldende mod syd og øst, at det højeste område i nordøst ligger i ca. kote 37,5, og at det laveste område ved Nordre Ringvej i sydvest ligger i ca. kote 34,5. Det fremgår af Danmarks Miljøportal¹⁵, at byggefelt A og B ligger imellem kote 37,5 og 35,5.

Det fremgår endvidere af lokalplanens § 3, at lokalplanområdet kun må anvendes til centerformål, herunder lette erhvervsformål såsom lagerhotel (udlejning af depotrum), og at området derudover kan anvendes til tekniske anlæg primært til områdets lokale forsyning.

Planklagenævnet finder på den baggrund, at lokalplanen er i overensstemmelse med kommuneplangrundlaget, og der kan således ikke gives medhold i klagepunktet herom.

For så vidt angår forholdet mellem den tidligere og den nye lokalplan for området, konstaterer Planklagenævnet, at dele af lokalplanområdet inden vedtagelsen af lokalplan nr. 12-035 var omfattet af lokalplan nr. 11-018, Område til vejformål ved Nordre Ringvej og Viborgvej, Silkeborg.

Det fremgår af § 14.1 i lokalplan nr. 12-035, at efter den endelige vedtagelse og offentlige bekendtgørelse af denne lokalplan ophæves lokalplan nr. 11-018, for den del, som er omfattet af nærværende lokalplan.

Planklagenævnet finder derved, at det udtrykkeligt fremgår af den nye lokalplan, hvilke dele af den eksisterende lokalplan, der ophæves.

Planklagenævnet kan således ikke give medhold i klagepunktet.

¹⁵ <https://arealinformation.miljoportal.dk/html5/index.html?viewer=distribution>.

2.10. Ekspropriativ karakter

2.10.1. Klagen

Det fremgår af klagen, at kommunen ikke uden særskilt ekspropriations-procedure kan pålægge en privat grundejer at stille en privat fællesvej til rådighed for tredjemand. Klageren henviser i den forbindelse til, at lokalplanen vil medføre en øget færdsel på den private fællesvej Håndværkervej og dermed en øget udgift til vedligeholdelse for andelsboligforeningen, der ejer vejen.

Planklagenævnet har forstået som en klage over, at lokalplanen har ekspropriativ karakter.

2.10.2. Generelt om lokalplanbestemmelser

Der er i planlovens § 15 fastsat udtømmende bestemmelser om, hvad der kan fastsættes bestemmelser om i en lokalplan. Herunder indeholder planlovens § 15, stk. 2, en opstilling af forhold, der kan optages lokalplanbestemmelser om (lokalplankataloget).

2.10.3. Generelt om ekspropriation

Lokalplanlægning er som udgangspunkt erstatningsfri regulering. En lokalplan kan dog i helt særlige tilfælde have karakter af ekspropriation, f.eks. hvis en lokalplanbestemmelse medfører en sådan særligt intens og konkret indskrænkning i rådigheden, at den konkret afskærer grundejeren fra en økonomisk rimelig udnyttelse af sin ejendom.¹⁶

2.10.4. Planklagenævnets vurdering

Det fremgår af lokalplanens § 4.1, at lokalplanområdet skal vejbetjenes fra Nordre Ringvej og Håndværkervej som vist på lokalplanens kortbilag 3 og 5.

I en lokalplan kan der optages bestemmelser om vej- og stiforhold og andre forhold af færdselsmæssig betydning, herunder om adgangsforholdene til færdselsarealer og med henblik på adskillelse af trafikarterne, jf. planlovens § 15, stk. 2, nr. 4.

Planklagenævnet finder på den baggrund, at kommunen har haft hjemmel i planlovens § 15, stk. 2, til at fastsætte en lokalplanbestemmelse om, at lokalplanområdet skal vejbetjenes fra Nordre Ringvej og Håndværkervej.

I den konkrete sag har kommunen ikke truffet afgørelse om ekspropriation efter planloven, men har alene vedtaget lokalplan nr. 12-035.

Planklagenævnet finder, at lokalplanens § 4.1 om vejforhold ikke udgør en sådan særligt intens og konkret indskrænkning i andelsboligforeningens rådighed over vejen, at foreningen afskæres fra en økonomisk rimelig udnyt-

¹⁶ I Højesterets dom i UfR 2015.902 H fandt Højesteret, at en lokalplanbestemmelse, som ophævede en tinglyst servitut, i den konkrete sag havde ekspropriativ karakter.

telse af ejendommen. Nævnet lægger herved vægt på, at lokalplanlægning som udgangspunkt er erstatningsfri regulering, og at kommunen i henhold til planlovens § 15, stk. 2, har haft hjemmel til at vedtage en lokalplan for et boligområde.

Planklagenævnet kan på den baggrund ikke give medhold i klagepunktet.

2.11. Forhold, som ikke behandles

2.11.1. Kommunens ressourceforbrug og tilsynspligt

Det fremgår af klagen, at der i forbindelse med planens udarbejdelse er foretaget dobbeltarbejde, og at kommunen har haft en ineffektiv ressourceanvendelse i forbindelse med sagen. Klageren henviser i den forbindelse til, at et eksternt rådgivningsfirma har faktureret for de samme opgaver, som kommunens interne teams har registreret tidsforbrug for.

Det er desuden anført, at der mangler en kommunal opfølgning på miljøforholdene, og at kommunen bør etablere et skærpet tilsyn.

Disse forhold er imidlertid ikke omfattet af den afgørelse, der er klaget over, det vil sige kommunens afgørelse om endelig vedtagelse af lokalplan og kommuneplantillæg med tilhørende miljøvurdering. Planklagenævnet kan alene tage stilling til forhold, der er omfattet af de afgørelser, der er klaget over, og nævnet kan derfor ikke behandle disse klagepunkter.

Forholdene hører muligvis under Ankestyrelsen. Ankestyrelsen fører tilsyn med, at kommunerne overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder. Såfremt klageren mener, at kommunen ikke har ført korrekt tilsyn, henviser Planklagenævnet klageren til at rette henvendelse til Ankestyrelsen. Nævnet bemærker, at Ankestyrelsen selv beslutter, om der er tilstrækkelig anledning til at rejse en tilsynssag.

2.11.2. Indhold og hensigtsmæssighed

Det er i klagesagen anført, at det planlagte byggeri vil ændre væsentligt på områdets karakter, at der er tale om en uhensigtsmæssig placering af det planlagte byggeri i forhold til et boligområde, og at et lagerhotel bør placeres i et industriområde. Det fremgår desuden af klagen, at planerne vil medføre en forringelse af de omkringliggende boligers værdi og udsigt.

Uenighed i planers indhold eller hensigtsmæssighed er ikke et retligt spørgsmål, som Planklagenævnet kan tage stilling til. De konkrete klagepunkter vedrører planernes hensigtsmæssighed i forhold til klagerens interesser, og Planklagenævnet har derfor ikke kompetence til at behandle disse spørgsmål.

3. Afsluttende bemærkninger

Planklagenævnet kan ikke give medhold i klagen over den miljøvurdering, som er gennemført i forbindelse med Silkeborg Kommunes endelige ved-

tagelse af lokalplan nr. 12-035, Område til lagervirksomhed i Balle, og kommuneplantillæg nr. 30, Udvidelse af bebyggelsesmuligheder ved Viborgvej og Nordre Ringvej, Balle.

Planklagenævnet kan heller ikke give medhold i klagen over den endelige vedtagelse af planerne.

Planklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 3, stk. 3, i lov om Planklagenævnet. Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. § 3, stk. 4, i lov om Planklagenævnet.

De indbetalte klagegebyrer tilbagebetales ikke. Klagegebyrer tilbagebetales kun, hvis nævnet har afvist at behandle sagen, hvis klagen tilbagekaldes, eller hvis nævnet giver klageren medhold eller i øvrigt ændrer den afgørelse, der er klaget over. Det er ikke tilfældet i denne sag. Planklagenævnets afgørelse vedrørende klagegebyret kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed. Der henvises til § 3 i gebyrbekendtgørelsen for Planklagenævnet.¹⁷

4. Meddelelse og offentliggørelse af afgørelsen

Denne afgørelse gøres tilgængelig for Silkeborg Kommune (sagsnr. 25/11889, 25/17406 og 25/17430) samt for klageren via klageportalen. Afgørelsen sendes desuden til eventuelle andre parter i klagesagen som Digital Post.

Afgørelsen vil blive offentliggjort på <https://pkn.naevneneshus.dk/>. Personoplysninger vil blive anonymiseret. Bilag offentliggøres ikke.

Line Kromand Danielsen
Stedfortrædende formand

Bilag (Se fra næste side)

Bilag 1 Billedmateriale

Bilag 2 Dokumenter modtaget i klagesagen

¹⁷ Bekendtgørelse nr. 108 af 28. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Planklagenævnet.

Bilag 1 Billedmateriale

Billede 1: Luftfoto af lokalplanområdet

Kilde: Lokalplan nr. 12-035, Område til lagervirksomhed i Balle, forside

Bilag 2 Dokumenter modtaget i klagesagen

Planklagenævnet har modtaget følgende dokumenter i klagesagen, som vedrører sagens indhold:

Modtaget fra klageren:

- Klage af 23. april 2025.
- Bemærkninger af 30. april 2025.
- Bemærkninger modtaget den 16. maj 2025.
- Bemærkninger modtaget den af 21. maj 2025.
- Bemærkninger af 19. juni 2025.
- Bemærkninger af 22. juni 2025.
- Bemærkninger modtaget den 17. august 2025.
- Bemærkninger modtaget den 1. december 2025.
- Bemærkninger af 15. december 2025.

Modtaget fra kommunen:

- Bemærkninger af 16. maj 2025.¹⁸
- Bemærkninger af 2. juli 2025.¹⁹
- Bemærkninger af 2. juli 2025.²⁰

¹⁸ Sagsnr. 25/04478, klagenr. 1073255.

¹⁹ Sagsnr. 25/06098, klagenr. 1075121.

²⁰ Sagsnr. 25/06098, klagenr. 1075121.